

PÁRTSZERVEZET

A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGMOZDUL AZ ORSZÁG

Írta: MAROSÁN GYÖRGY

A Szociáldemokrata Párt történetében ritkaságszámba menő, nagyszabású, széleskörű és mélyenszántó tömegmegmozdulás volt a mult hetekben. Az ország 25 vármegyéjében kongresszusokat tartottunk és ezeken a párt történelmi és politikai hagyományainhoz híven számbavettük a szociáldemokrata tömegeket mennyiségileg és a vezetőréteget minőségileg is. Ezek a kongresszusok egy esztendő nehéz szervezési és politikai munkájának összegezései voltak és eredményei nagymértékben meg fogják változtatni a magyar vidék politikai arculatát.

Nagyon sokan felvethetnék a kérdést, miért csak egy év után került sor erre a nagyszabású akcióra? A felelet egyszerű. A felszabadulás után a legfontosabb feladat az volt, hogy mindenütt felvegyük kapcsolatainkat a vidékkel; városokkal, községekkel, falvakkal. *Egy esztendőn keresztül pártszervezeteket kellett alakítani, újakat szervezni és vezetőkérdéseket felállítani.* Míg ezt a munkát végeztük, a szelektálás, kiválogatás munkáját háttérbe kellett szorítani. Amikor már több, mint 2000 pártszervezet állt rendelkezésre és az ország minden vármegyéjében mély gyökereket eresztettünk s amikor a pártszervezetek taglétszáma erősen megnövekedett, most már sor kerülhetett egy ilyen összefüggő munka megkezdésére. A vármegyei kongresszusokon kész programmal és politikai vonalvezetéssel kellett megjelenni. Ennek a programnak alapozását a tavaly májusban megtartott kombinált pártvezetőségi ülés, az országos kongresszus és a választás utáni új helyzetnek megfelelően a december 16-án megtartott második kombinált pártvezetőségi ülés végezte el. Most már tudjuk, milyen az ország képe, milyenek szervezetünk és az adott szükségleteknek megfelelően a pártvezetőség összeállíthatta a vármegyei kongresszusok napirendjét.

Három fontos napirendi pontja volt a kongresszusoknak. *Az első az országos kongresszuson jóváhagyott, a kombinált pártvezetőség által megvizsgált és helyeselt politikai*

vonalvezetésnek egységesítése az egész országban. Nem uniformizálni akartuk a Szociáldemokrata Párt vezetőinek és tömegeinek felfogását, célunk az volt, hogy fontos, pártot és országot érintő kérdésekben ne képviseljünk ellentétes álláspontot vagy felfogást elvtársaink a Tiszántúlon, Dunántúlon, Duna-Tisza között vagy Felső-Magyarországon.

Meg kell állapítani, hogy a pártvezetőség politikai vonalvezetését lényegében és nagy vonalaiban teljes mértékben osztották a kongresszusok. Azok a csekély eltérések vagy differenciák, amelyek felvetődtek, a kongresszusokon tisztázódtak és most már az ország valamennyi pártvezetésének vezetői pontosan tudják, mit, hogyan és miért kell csinálni.

A második lényeges napirendje a vármegyei kongresszusoknak az agrárpolitikai referátum volt, amely a földosztás után a megváltozott agrárnépesség társadalmi, gazdasági és politikai igényeit és szükségleteit volt hivatva kielégíteni. Az agrárpolitikai osztály által elkészített határozati javaslat felölelte az ország mezőgazdasági népessége minden rétegének problémáit úgy gazdasági és szociális védelem, mint pedig nevelés tekintetében. Az új, megváltozott viszonyoknak megfelelően új szellemet vittünk a dolgozó mezőgazdasági tömegekbe. Az agrárpolitikai problémák megoldásának gyakorlati jelentőségét minden küldött érezte és termékenyítő viták után kialakultak ezen a téren is a tennivalók. Ezekkel a referátumokkal közvéleményt teremtettünk és ennek az agrárpolitikai jólképzett közvéleménynek lesz a feladata, hogy az ország agrárpolitikai problémáinak megoldását helyes útra terelje.

A harmadik beszámoló a szervezés kérdéseivel foglalkozott. Ez is sok és lényegbevágó vitát váltott ki. Olyan méretű és nívójú pártnak, mint amilyen ma a Szociáldemokrata Párt Magyarországon, szervezetileg modern és minden igényt kielégítő pártszervezetekkel kell rendelkeznie. A pártszervezetek ezreire

ÁRA 50.000 PENGŐ

van szó, melyeknek nemcsak kartotékoló és tagdíjbeszedő, hanem társadalmi, politikai és tömegmozgalmi feladatai vannak. Demokratikus párt vagyunk, a pártszervezetekbe tömörült tömegeink révén szerzünk tudomást a baloldali tömegek vágyairól és kívánságairól. Sokkal könnyebbé válik ezeknek a kívánságoknak tolmácsolása, ha modern pártszervezet áll rendelkezésre jól képzett szocialista vezetőkkel.

A kongresszusok a legteljesebb öntudat és a harcok fegyvelem jegyében zajlottak le. És

MÓNUS ILLÉS:

Az egyén szerepe a történelemben

„Marx mondja: Társadalmi rend sohasem pusztul el mindaddig, amíg azok a termelőerők ki nem fejlődnek, amelyek helyet találnak benne. Ezzel szemben új, magasabb termelőviszonyok sohasem keletkeznek mindaddig, amíg ezeknek materiális létfeltételeit a régi társadalom ki nem termelte.”

Sokan azzal vádolják a történelmi materializmust, hogy felfogása akarattalan bábba teszi az embert, mert hiszen mindent a termelőerők átalakulásától vár és ehhez a maga részéről semmit hozzá nem tehet. Ezt a történelmi materializmus nem tanítja.

Ellenkezőleg, Marx a következőket mondja a III. Napoleon államcsínyjében: „Az emberek csinálják a maguk történelmét, de nem jószántukból, nem magukválasztotta, hanem meglévő, adott és öröklött körülmények között.” Ez azt jelenti, hogy nem teremthetünk kényünk-kedvünk szerint gazdasági és társadalmi viszonyokat. Nem mehetünk vissza a kézművességbe és nem mondhatjuk, hogy egyik napról a másikra megcsináljuk a szocializmust. Az irányzat, a fejlődés vonala nincs az ember kezében. De a fejlődés tartalmát és kíséreléseit az ember irányítja. Akadályozza vagy elősegíti, nyújtja vagy csökkenti, zavarokat támaszt benne vagy zavartalanná teszi. Ezek szerint megvan adva az osztályharc feladata. Az osztályharc megtisztítja az utat a szükséges fejlődés előtt, mintegy báhája a születő új társadalmi rendnek és ugyanakkor védője a proletariátus osztályérdekeinek.”

most már nyugodtan dicsekedhetünk, hogy a megyékben a Szociáldemokrata gerincét a magyar parasztság képezi. Jó, kipróbált szociáldemokraták mellett den kongresszuson a küldöttek túlnyomós többségét a tanya, falu és a község adta, a mezőgazdasági népesség. Közel tízezer lődöttből hétezer a parasztság soraiból került ki. A többi megoszlott ipari munkás és értelmiségi rétegek között. A parasztság színe-java, a földet szerető, azt megmunkáló, tanulni-nyugtató parasztság dominált a kongresszusokon. Az ipari munkásság pedig kitérő gyakorlat, szeretettel volt segítségére a parasztság küldötteinek.

Nem harsogtunk jelszavakat, hogy „arccal a falu felé”, de azt sem kiabáltuk, hogy „arccal a magyar vidék felé”, hanem cselekedtünk és a központi pártvezetőség minden anyagi, erkölcsi és személyi támogatást megadott, hogy ez a tömegdemonstráció jól sikerüljön. A vármegyék egymáson tettek túl rendezésben, kiállításban és ötletességben. Csak jellemzésül jegyzem fel, hogy minden kongresszus úgy igyekezett lebonyolítani ezt a nagy társadalmi és politikai eseményt, hogy a vármegye székhelyén, ahol a kongresszusokat tartottuk, nagyszabású politikai demonstrációkra és gyűlésekre került sor. Az a tény, hogy a kongresszusok nem a négy fal között zajlottak le, hanem a széles nagy nyilvánosság előtt, amelynek szele kicsapott az utcára, a vidéki város tereire, összekötötte a párt vezető rétegeit a magyar dolgozó tömegekkel. A kongresszusok visszhangjai a gyűlések voltak, amelyek a politikai élet zavarossága ellenére is megfelelték a követelményeknek. Színházi előadások, matiné, koncertek, német vidéki városban klasszikus hangversenyek vezették be többhelyütt a kongresszusokat.

Az eredmény megvan és éreztetni fogja hatását. Felkavartuk a magyar közéletet. A magyar vidék politikai életének zürzavarosságába éles reflektorfényvel világítottunk be, hogy a vidék dolgozói a világproblémák mellett helyesen tudják értékelni a magyar népet érintő politikai és gazdasági eseményeket. A kongresszusok után most már a vármegyék végrehajtóbizottságai, de minden község és falu végrehajtóbizottsága is ismeri a Szociáldemokrata Párt helyes politikai, gazdasági programját és álláspontját. Mindenki megkapta azt a vezérfonalat, amelyhez nemcsak igazodnia kell, de amelyet tovább is kell fejlesztenie. Ezeken a kongresszusokon világnézeti, politikai és erkölcsi vonatkozásban is igazolást kapott a munkásegység szükségességéről gondolata és ténye. Az előadók legfontosabb feladata mind a három referátumnál az volt, hogy a beszédek szellemi és politikai tengelyébe a munkásegységet állítsák. Nem érdekesek a részletek, a kis, apró surlódások a nagy egész mellett. Olyan küldöttel nem találkoztunk, aki eleve el tudná utasítani magától a munkásegységet, olyan van, akinek sérelmei voltak és vannak. Ezeket a sérelmeket a kongresszusok nagyon józan és

Budapesti vezetésének nagymértékben sikeraragnia. A munkásegység ma már *úle érzelmi, hanem értelmi ténye is a demokráta tömegeknek és a kongressz- k nagymértékben hozzájárultak ezen ég megerősítéséhez.*

Vidéki szervezeteinknek, de a vidéki osz- tállynak magának is meg kell találnia a módot arra, hogy a tavasz és a nyár kevés ideje takarékosan és jól legyen kihasználva a további munkára.

Mi lenne ez a további munka? Tán a leg- nehezebb, de a legszebb. *Szocialista nevelést adni a magyar vidék dolgozó tömegeinek, a szocialista tudományt átültetni a magyar dolgozó nép lelkébe, hogy az európai szocia- lizmus reneszansza mellett diadalmaskodja- nak Magyarországon is a szocialista törekvé- sek. Oktatók százai, ezrei fogják járni a ma- gyar vidéket és előkészítik az országot a to- vábbi nagy akciókra, harcokra és győzelemre.*

Környéki pártértekezlet Csepelen

Írta: PAVLOVSZKY FERENC

A vörös övezet élharcos gárdája, a Szociál- demokráta Párt zászlóhordozói Csepelen, a szocialista mozgalom fellegvárában jöttek össze küldöttközgyűlésre április 7-én, hogy bírálatot mondjanak egy esztendő munkájáról. Szocialistához méltó kemény és tárgyilagos önkritika, tanulságok levonása és a határozott állásfoglalás a jövőre nézve, ebben foglalható össze a tárgyalás anyaga.

Elengedhetetlenül szükségesnek tartja a tag- gyűlés és kimondja, hogy sürgősen meg kell szervezni a *középpolitika* központi irányítá- sát. Csak úgy lehet hatásos középpolitikánk, ha azt, mint a múltban, egységesen, átfogóan és tervszerűen végzzük. Mindennapi életünk problémáinak jelentős része jó szocialista köz- ségpolitikával megoldható, illetve a megoldás- hoz közelebb lehet juttatni. Pártszervezeteink kiépítették, részben most munkálják ki a rajon- rendszert. Havonta legalább egyszer felkere- sünk minden párttagot. Mindenekelőtt azért, hogy érezzék az elvtársaink, nincsenek egyedül, velük van az ország egyik legfontosabb tényezője, a Szociáldemokráta Párt.

Kedd esti *pártnapjainkat egyre nagyobb számmal látogatják elvtársaink és a felvilágo- sító, tájékoztató és nevelő előadások után mind többen és többen vesznek részt a vitában. Azok, akik hallgatják pártnapi és szeminariumi elő- adásainkat, melyekből a szintiszta szocialista ideológia csendül ki, nemcsak biztos támaszal a demokratiának, hanem áldozatkész, forra- dalmi szellemű, osztályöntudatos harcosai a munkásmozgalomnak. A pártértekezlet fel- háborodva foglalt állást az ellenforradalom újabb jelentkezése, az antiszemizmus ellen. A legerélyesebb harcot hirdette meg a suttozó propaganda és az uszításokkal szemben, akár- milyen köntösben is jelenjék meg, bármily kenetteljes is a hangja. Leszögezi a küldött- gyűlés, hogy a *reakció elleni harc csak a két munkáspárt őszinte együttműködése alapján lehet eredményes.* Ezért a leghatározottabban*

fellép minden olyan jelenséggel szemben, ami zavarja a testvérpártok akciőközösségét.

Allást foglalt a kongresszus a *munkaerkölca, a munkásegység helyreállítása* tekintetében és kihangsúlyozta, hogy a *demokrácia leghatá-konyabb védelme és megerősítése a többierma- lés.* Csak ezáltal szabadulhatunk az infláció fojtogatásától, mely a dolgozókra hovatovábbí érvisselhetetlen.

Előrehaladó, harcoss proletárok találkozója volt a küldöttközgyűlés, melyből újabb erőt merítettek elvtársaink a közösség nagy ügyé- nek megvalósításáért folyó küzdelemben.

GARAMI ERNŐ:

Az osztály szerepe a történelemben

„A kapitalizmus, amely kiélesítette az osztályellentéteket, megteremtette az osztály- szolidaritást is.

Nyilvánvaló, hogy az osztályharcnak ezzel a két jelenséggel új szerepe és új jelentősége tá- madt. Történelmet alkotó ereje — amelynek segítségével az emberiség a rabszolgaságtól a kapitalizmusig való fejlődés útját megtette — nagyobbreszt anélkül töltötte be szerepét, hogy az emberek tudatosan fölismerték volna. Most, az osztályszolidaritás kifejlődésével bajut az emberek tudatába, öntudatosá válik — még- pedig eleősorban a munkásságnál. A munkás- ság fölismeri, hogy közös érdekek kapcsolják össze, hogy közös érdekelletétek választják el őket a többi osztályoktól, fölismeri azt, hogy tehát össze kell tartania, szolidarisnak kell lennie. Ez pedig a tudatosan vívott osztály- harcot jelenti. És ennek a tudatosan vívott osztályharcnak a tudatos kifejezője a szocializmus.

Az osztályuralom végső oka az, hogy a termelőeszközök magántulajdon alkotnak. Ha ez nem volna, akkor nem keletkezhethetnek olyan osztály, amely minden termelőeszközt tulajdo- nul bír a amely ennél fogva elnyomja és ki- zúszákmányolja a dolgozók osztályát, amely azért kizúszákmányolható és elnyomható, mert nincs termelőeszköze a kénytelen munkacerejét áruba bocsátani.

Mi következik mindebből?

Az, hogy a munkásosztály fölszabadítása nem lehetséges másként, csak a termelőeszközök magántulajdon mivoltának megszüntetése és társadalmi tulajdonná avatása révén.

A termelőeszközök magántulajdon mivoltá- nak megszüntetése megszünteti az osztálykülön- ségeket és az osztálykizúszákmányolást. A munka és kultúra javult egy maroknyi embercsoport kiváltságából valamennyi dolgozó ember közös kincsévé teszi.

Mindabból, amit eddig mondtunk, kivilág- lík még egy fontos tanulság. Az, hogy a mun- kásosztály fölszabadításáért folyó ez a küzde- lem csak magának a munkásosztálynak a küz- delme lehet. A munkásosztály csak a saját ere- jében bízhat, csak a saját erejéből győzhet. Ez az erő kötelessége tehát a legvégsőkig föl- fokozni és kihasználni. Erre pedig nincs más módja, mint a legmesszebbmenő osztályszoli- daritás gyakorlása, az a törekvése, hogy élő- szóval és sajtó útján minden lehető és meg- szereshető eszközzel odahasson, hogy a szolida- ritás keretében minden egyes munkás bevonas- sék.”

HONVÉDELMI CSOPORTUNK

A fegyveres erőt minden olyan államban, ahol népellenes (antidemokratikus) uralom volt, az uralkodó osztály igyekezett önző céljai szolgálatába állítani. Ezekben az országokban a fegyveres erő a zsarnokság és önkényuralmak vak eszköze volt. Népek leigázására, szabadságmozgalmak vérbefojtására használták fel. Nem csoda, ha ezekben az országokban az egyenruha és a fegyver csillogása félelmet vetett és gyűlöletet aratott. Demokratikus, szabad országokban ugyanez a csillogás öntudatos biztonságerzetet nyújtott és megbecsülést eredményezett.

A józan, bölcs és tárgyilagos (reális) élet-azemléltre építő marxista mozgalmak többnyire helyesen értékelték a karhatalom jelentőségét. Tudták, hogy a fegyveres erőt csak addig lehet ellenük felhasználni, ameddig annak tagjai az uralkodó osztály kizárólagosan egyoldalú befolyása alatt állanak. Ezért keresték és meg is találták az utat a fegyveres erő tagjaihoz. Felvilágosították, meggyőzték és megnyerték őket. Ahol így cselekedtek, a siker nem is maradt el: a fegyver azok ellen fordult, akik azt a szabadságmozgalmak vérbefojtására akarták felhasználni. Az oroszországi szociáldemokrata munkáspártnak (bolsevikoknak) ez a helyes militarista politikája biztosította az 1917. évi októberi orosz szocialista forradalom sikerét. Az 1905. évi felkelés viszont annakidején azért fulladt kudarcba, mert a kulcs helyzetben lévő pétervári szovjet a rossz mensevik vezetés következtében ahelyett, hogy a katonaságot összekapcsolta volna a szovjettel és a kettőt közös harcra vezette volna — követelte a katonaság eltávolítását Pétervárról.

A magyarországi Szociáldemokrata Párt vezetői már kezdettől fogva tisztában voltak azszal, hogy a katonaságot és a rendőrséget is csak addig lehet mozgalmunk vérbefojtására felhasználni, amíg a feudál-kapitalista nevelés és propaganda hatása alatt „hazátlan bitangok”-nak, romboló (destruktív), munkakerülő, izgága „cuicistáknak” tartanak bennünket. Ameddig úgy érzik és azt hiszik, hogy a hazának tesznek szolgálatot azzal, ha úton-útfélen irtanak bennünket. Addig tehát, amíg fel nem világosítjuk, meg nem győzzük és meg nem nyerjük őket. Ezt a felismerést tervszerű és céltudatos agitációs munka követte. E munka eredménye közismert: Böhm Vilmos és Stromfeld Aurél katonáit nem a „szegedi gondolat”, nem a magyarországi, hanem a külföldi reakció intervenciós hadserege győzte le.

A külföldi segítséggel uralomra jutott honi reakció okult a múlt tapasztalataiból. „Megtisztította” a magyar hadsereget a marxista „elemektől”, eltávolította a „hazátlan bitangokat”. Horthy katonái „nem politizálhattak”. Szigorúan eltiltották őket ettől. Az úgynevezett „nemzetvédelmi tisztiek” azonban *hazafias mezbe burkolt irredenta-imperialista és antiszemita uszítással készítették elő a talajt a nyilasok számára*. Nem csoda, hogy a negyedszázados reakció betetőzésékként a nácizmus magyar változatának minden árnyalata utat talált a fegyveres erőkhöz. Utat talált különösen annak híu, öntelt, törtető vezetőihez. Ennek a végzetes folyamatnak kézzelfogható „eredményeit” saját bőrünkön tapasztaltuk.

A felszabadulás után a látszólag kiirtott

marxista pártok és mozgalmak új életre keltek. Az illegalitásból kilépve, egymással versenyezve igyekeztek az új honvédséget felállítani és a demokratikus magyar rendőrséget megteremteni. *A demokráciának szüksége van fegyveres erőre!* Legyen foga és körme. Tudjon védekezni a külső és a belső reakció erői ellen. A beszédeket hamarosan tettek követték. A fegyverszüneti feltételek értelmében márciusholnapra, úgyszólván a semmiből teremtették meg az új magyar honvédséget és a demokratikus rendőrséget. A pillanatnyi szűkegszerűség diktálta rögtönzés volt mindkettő. Így nem csoda, hogy az eredményekhez hibák is társultak. Gyorsan kellett cselekedni. Nem volt idő a válogatásra. A reakció fel is használta az alkalmat. Igyekezett ismét bejutni és tért hódítani. Igyekezete, sajnos, nem volt eredménytelen. Sikerei azonban nagyon rövid életűek voltak. A Szolgálati Szabályzatot módosította a demokratikus kormányzat. A honvédség tagjai előtt is megnyiták a politikai élet kapui. Így most már a mi híveink is tevékenyen kapcsolódhattak be munkánkba. Rehabilitálták azokat az elvtársakat, akikről annakidején „megtisztítottak” Horthy seregét. Agitációs gócek keletkeztek. Sokan talán érdekből, sokan azonban kétségtelenül meggyőződésből csatlakoztak hozzánk. Egyelőre azonban a reakció sem adta fel a harcot. Alattomos esz-közökhöz folyamodott. Igyekezett a két munkáspárt tagjait egymás ellen hangolni. A vezetőket németbarátsággal és fasiszta multtal vádolta. Ez az aknamunka eleinte — ismerjük el — eredményes volt. Bizalmatlanságot ébresztett, surlódásokra és nézeteltérésekre vezetett. Rövidesen rájöttünk azonban, hogy így akarják a két munkáspárt honvéd tagjait egymás ellen kijátszani és „semlegesíteni”. Felismertük azt is, hogy a szervezeten fellépő reakcióval szemben csak szervezeten védekezhünk. Ezért javaslatot tettünk a két munkáspárt vezetőségének arra, hogy a honvédségen belül szervezzen csoportokat a reakció elleni küzdelemre. Villámgyorsan kellett cselekednünk, mert minden késlekedés a reakció malmára hajtotta volna a vizet.

A Szociáldemokrata Párt Honvédelmi Csoport magját képező „H. M. Csoport” 1945 december 4-én alakult. Az alakuló taggyűlésen V. ker. pártszervezetünk végrehajtóbizottsága részéről György János elvtárs elnökölt. A megválasztott csoportvezetőség részéről Zentai Vilmos elvtárs ismertette a csoport célkitűzéseit és munkatervét: szocialista nevelés, küzdelem a reakció és a korrupció ellen, a honvédségi szakszervezetek és igazolóbizottságok támogatása, együttműködés és összhang biztosítása a koalíciós pártok honvédelmi csoportjaival. Példáinkat a többi pártok csak hónapok múlva követték. A szoros együttműködés azonban végre mégis létrejött és a reakció kudarcát eredményezte.

Honvédelmi csoportunk ma már országos szervezet. A csoportjai a nagyobb vidéki helyőrségekben jórészt már megalakultak és a kisebb helyőrségekben is alakulóban vannak. Arra törekszünk, hogy mozgalmunk legfegyveremzetebb és legaktívabb csoportját hozzájuk létre. Erről a munkáról azonban más alkalommal számolunk be.

Bodrossy Erő

A fővárosi pártszervezetek májusi versenye

Írta: VAGVÖLGYI TIBOR

A májusi verseny három hónap szocialista munkáját van hivatva összefoglalni. Célja, hogy megteremtse hatalmas táborunk szoros kapcsolatát mozgalmunkkal — lehetővé tegye tömegeink politikai nevelését, öntudatosítását és cselekvő közreműködését.

Előfeltétel: a munkás-könyvtárak megnyitása

A reakció és fasizmus nyers erőszakra alapozott rendszere vandálmódra szórta szét, pusztította el könyvtárainkat: a felvilágosítás és a szabad szellem terjesztésének nagyszerű eszközeit. Pártszervezeteink nagyvonalú újjáteremtő munkája ezen a téren is eredményeket hozott: több kerületben már működik a könyvtár s van szervezet, ahol még a csoportokban is megnyitották az olvasás lehetőségét. Vannak szerencsésebb szervezeteink, amelyek megtalálták elharcolt könyveiket — másutt a semmiből ötletességgel, utánajárással és áldozatkészséggel állítottak össze jelentékeny könyvtárt. Májusi versenyünk előfeltétele: május végére minden pártszervezetben legalább egy központi könyvtárt meg kell nyitni a közösség számára. Májusi versenyünk a jövőt alapozza. A szabadság kitelebélyesítését önállóan gondolkozó és önállóan cselekedni tudó emberekre akarjuk bízni. Rousseau-t idézzük — a francia felvilágosodás nagyszerű alakját —: „Csak a tudatlan embert lehet elnyomni!”

Az aktivitás mérlege: a havi elszámolás

A szervezési vonal szempontjából korántsem a befizetett pártadó összességére a fontos (ezzel a problémával való törődés és nem irigylendő birkózás a párt gazdasági szerveinek feladata), hanem az elszámolt bélyegek száma — s ennek a szervezetek taglétszámához való százalékos viszonya. Ezen keresztül lemérhető a funkcionáriusok aktívítása, kapcsolatuk tagjaikhoz és tagjaink hűsége, ragaszkodása pártunkhoz. Az alábbiakban közöljük a januári és februári elszámolást:

	Januárban fizetett a tagok	februárban % - a
I. ker.	92.4	100.—
II. „	100.—	100.—
III. „	83.6	100.—
IV. „	88.2	72.4
V. „	80.8	80.2
VI. „	76.9	67.4
VII. „	100.—	80.3
VIII. „	97.4	90.1
IX. „	93.3	84.1
X. „	88.5	100.—
XI. „	88.5	77.2
XII. „	82.8	86.9
XIII. „	78.7	99.7
XIV. „	86.—	86.9
XV. „	68.8	41.—
Átlagosan	91%	85.7%

A márciusi, áprilisi és a májusi pártadó-elszámolás százalékos aránya alapját képezi szocialista versenyünknek.

A politikai nevelés alapja: pártnapjaink látogatottsága

Pártnapjainkban a legjobb politikai nevelőeszközt látjuk. Tagjaink hétről-hétre ezen keresztül nyernek politikai tájékozódást, a leggyakorlatibb úton megismerkednek a szocialista szemlélettel. A viták során tisztázódnak a fogalmak, kifejlődik a kritikai szellem, eltűnik a válaszfal előadó és hallgató között — kialakul minden szocialista célkitűzés alapja: a közösségi légkör. Pártnapjaink a taglétszámhoz viszonyított látogatottsága a májusi verseny rendkívül jelentős része.

A mozgalom tükrö: a „Pártszervezet“

Mozgalmunk messze túlnő a funkcionáriusgárda feladatain. Valamennyi dolgozó ügyei aktív harcosokat akarunk nevelni és ezért elsődrendű feladatunk, hogy figyelmünket fokozott mértékben fordítsuk mozgalmunk valamennyi elméleti és gyakorlati kérdése felé. Csak így lehetséges, hogy annak cselekvő részeseivé váljanak. Ezért fordítunk különös gondot a pártszervezeti sajtó terjesztésére — s ami ennél több: elolvastatására és cikkeinek megvitatására. Ezért vettük fel ezt a tételt versenyünk feltételei közé.

Újjáépítjük munkásotthonainkat

A magyar történelem legnagyobb katasztrófája, a háborút hozó fasizmus a dolgozók áldozatkészségéből kiépített Otthonainkat is kirabolta, elpusztította. A dolgozók újjáteremtő ereje, amely egyedül képes életet teremteni e határok között, új hajlékokat épített a szocialista mozgalom számára is. Kiterelbényesedő mozgalmunk fokozottabb igényeit e téren teljes egészében kielégíteni egy év alatt nem lehetett. Májusi versenyünknek az is a feladata, hogy ennek a munkának új lendületet adjon. Az új vagy újjáépült Otthonok avatónapságain mozgalmunk és elvtársaink hatalmas akaraterejéről, közösségi szelleméről és rendkívül önzetlen munkájáról tesznek tanubizonyosságot. A semmiből, központi támogatás nélkül jönnek létre, fejlődnek külsőségeikben is a szocializmus új csarnokai. Ez a legszebb biztatás a jövőre: mozgalmunk motorikus ácsorjét, legyőzhetetlen szellemét hirdeti.

*

Májusi versenyünk maga a mozgalom. Felfokozott munkát igényel, mind több és több elvtárs beállítását. A cél mindenki előtt tudatos alapozását végezzük el az elkövetkező időbeli harcos mozgalmainak. A lehetőségeket teremtjük, hogy sikeresen oldhassuk meg a jövő feladatait.

MOZGALMUNK HIBÁJA,

hogy nem fordítottunk elég gondot a munkáskultúra ápolására. Szint és ifjúságot hoz ez a külföldi mozgalmakba, ez nevelt fel nálunk is egy generációt zord, mostoha viszonyok között. A munkáskultúra fejlesztése egy sor tehetséges embernek: íróknak, zenészeknek, rendezőknek, díszletfestőnek nyújtana képességének és beállítottságának megfelelő mozgalmi munkát. Az ifjúság újabb rétegeit hozná közelebb pártunkhoz és a kultúracsoporthoz közösségi szelleme gyakorlati módon segítené nevelni a szocializmus következő generációját, a kultúrmegnyilvánulások pedig az idősebb korosztályokat is. Az útmutatás és az anyag előteremtése központi feladat — bármibe kerül is. Ki kell nyomtatni a szabadság legszebb dalait, a szemléletünknek megfelelő szindarabokat, szavalókórusokat és kottákat. De a pártszervezetek feladata, hogy aprólékos és alapos szervezési munkával mindenhol teremtsenek kultúrgárdákat, mozgáscsoportokat, szavalókórusokat, dalkórusokat, vagy éppen zenekart. Agitációs ereje és nevelőhatása felbecsülhetetlen. Szébbé, erőteljesebbé teszi a máj és előkészíti a holnapot.

A jövő legfontosabb feladata

— mondotta Szakasits Árpád elvtárs a felszabadulás évfordulóján adott nyilatkozatában — a pártépités területén a vidéki, főleg a falusi szervezetek kiépítése. Csak így válik valósággá ez a szándékunk és óhajunk, hogy egy frontba tömörítsük az osztályhelyzetük folytán együtvé tartozó dolgozókat: az ipari proletariátust, a falu szegényeit, a most földhözjuttatott zselléreket és a haladó értelmiséget. A felszabadulás második esztendejének ez a legnagyobb feladata a párt-szervezés vonalán s ha ennek a feladatnak jól meg tudunk felelni, akkor nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy jó munkát, szocialista munkát végeztünk.

Elvtársak!

Készüljétek május 1 megünneplésére!

Beszéljünk nyíltan!

Felszabadulás után az emberek hosszú sorokban kigyózáva álltak sorba a munkáspártok irodái előtt és remegve várták, hogy felvegyék őket a párttagok sorába. Mindenki igazolni próbálta magát és mindenki már „rég szocialista” volt. Mindenki rájött, hogy ő szocialista és rossz néven vette, ha kételkedtek benne. A munkáspártok létszáma erősen megnövekedett és ma körülbelül 1½ millió tagot számlálnak. Mi történt? Az emberek rájöttek a szocializmus igazságaira! Nem! Erre nem volt lehetőség, sem a háború előtt, sem a háború alatt. Ezzel szemben azt hitték, hogy mint 1919-ben, egy szakszervezeti könyvvel már igazolhatja magát és takarhatja multját. Mondjuk meg őszintén, nagyon sokan azért próbáltak belépni a munkáspártokba, hogy tagsági igazolvánnyal takarják piszkos multjukat. De nem ez a legnagyobb baj és nem ez a legnagyobb hiba. A baj ott kezdődik, amikor ezek az elemek vezetőszerphez akarnak jutni és a 45-ös tagsági könyvvel olyan hangjuk van, mintha legalább is fegyverrel álltak volna szemben a német és a magyar fasisztákkal. Ők azok, akiknek semmi sem elég vagy akiknek

minden túlsok. Ők azok, akiknek semmi sem elég gyors és semmi nem elég radikális vagy minden követelés túlzó. Csak pártvezérekkel és miniszterekkel óhajtanak tárgyalni. Mindenki nek tanácsot adnak, de tanácsot senkitől sem fogadnak el. Méltatlankodnak, hogy belőlük nem lesz képviselő vagy legalább is városatya és ezért szidják a pártvezetőséget. A munkáspártok jelvényét hordják és a kisgazdákra ezavaznak. A háború alatt a Donausendert hallgatták, most Londont. Várják a harmadik világháborút és remélik, hogy utána megint sorbaállhatnak majd egy másik konjunktúrális párt irodája előtt és megint szerencsésük lesz. Nem lennének szocialisták, ha a hibákat, a bajokat elhallgatnánk vagy letagadnánk. Nem dugjuk a fejünket strucc módjára a homokba, hanem minden erőnkkel igyekezünk orvosolni a bajokat. Mindenki velünk dolgozhat, aki őszintén akarja pártunk programját megvalósítani és ebben segítségünkre van. Erősek vagyunk, mert tudjuk, hogy a dolgozó tömegek érdekei azonosak pártunk érdekeivel és fordítva. Meg akarjuk valósítani az osztályonkívül társadalmat, a szocializmust. Aki utunkba áll és akadályozni próbálja munkánkat, akár párton kívül, akár párton belül, azt el fogjuk taposni.
Prágai Sándor

Mozgalmi esemény lesz

a „PÁRTSZERVEZET” május 1-i száma

MÁJUS ELSEJE ELÉ

Még ma is felejthetetlen élmény gyanánt lebeg előttünk az „első szabad május elseje” lenyűgöző képe. Németországban még dörögtek az ágyúk. A fasiszta fenevad még vonaglott, mikor Magyarország felszabadult népe Nagy-Budapest és az ország egész területén a felszabadulás, a szabadság és az újjáépítés jegyében ünnepelte a világ dolgozóinak örök ünnepe: május elsejét.

A mostani május elsejét a gazdasági és politikai reakció elleni kérelhetetlen harc és a demokrácia megerősítése jegyében fogjuk megünnepelni. A múlt májusi jelszavak — a szabadság, az újjáépítés — nagyjából valósággá vált. A mostani májusi jelszavainkkal vállalt kötelezettségeink alapján hadat üzenünk „a szabadságot” veszélyeztető reakciónak és félreállítjuk az „újjáépítés” akadályozóit és lefölközöit.

Az új május új harcokra indítja a dolgozó tömegeket a dologtalanok ellen, a demokrácia igazi híveit a demokrácia ellenségeivel szemben. Május elseje az ultimátum bejelentésének és a harcok kezdetének napja. Az ország dolgozóinak emberibb életéért elinduló újabb rohamát már a harc felvételével is el lehet dön-

teni. És fel kell vonulni. *Fel fogunk vonulni!* A siker nem maradhat el. A szociáldemokrata tömegek hőmpolygó harc áradata fog végighullámszni a zászlódszbe öltözött fővárosban éppen úgy, mint az ország többi városában.

Nem várjuk felkészületlenül május elsejét. Az ország összes pártszervezeteiben és csoportjában, de az összes üzemekben is megalakítottuk a háromtagú „Május I”-rendezőbizottságokat. Rendezőbizottságaink feladata a pártszervezeti tagok mozgósítása, május elseje politikai előkészítése és technikai végrehajtása. Ezek a bizottságok veszik fel a kapcsolatot a szakszervezetek és a Kommunista Párt hasonló rendezőszerveivel, hogy biztosítsák a délelőtti politikai demonstrációt és a délutáni népünnepek sikerét.

A május elsejei ünnepek sikere a pártszervezeti és üzemi rendezőbizottságok alapos előkészítő munkája következtében biztosítva lesz.

Méltán fog felsorakozni 1946 május elseje a sok-sok felejthetetlen harc május elsejéhez.

Gallai Lajos

ÉRTELMISÉG A PÁRTSZERVEZETBEN

Orvosok a Szociáldemokrata Pártban

E kis cikk címül nyugodtan lehetne: Értelmiségiek a Szociáldemokrata Pártban szöveget is adni. Nevezetesen az orvosok éppoly kevésbé tanúsítottak érdeklődést a szocialista munkásmozgalom iránt, mint más értelmiségi foglalkozásúak. Ebben semmi rendkívülit nem láthatunk, ha meggondoljuk, hogy a szocializmus felé elsősorban a gazdasági érdekeik igazi képviselőiténél felismerése terelte a dolgozókat. Az értelmiségi réteg az állampolgárok tömegében — ha ezt egy piramisnak tekintjük — mindig a piramis csúcsa felé tekintgetett, azok felé, akik kivételesen és kevesen, joggal tarthatták magukat az uralkodó osztályokhoz tartozóknak, mert keresetük s így érdekeik miatt minden okuk megvolt arra, hogy szembehelyezkedjenek a proletariátus követelései. Az orvos-primadonnák legfeljebb a klinikákon, kórházakban találkoztak nemfizető betegekkel, magánygyakorlatuk a búsán honoráló polgárság és egyéb gazdagok soraiból rekrutálódott. Minden okuk megvolt, hogy féltsék az uralkodó osztályok kolosszális jövedelmeit, a magukét féltették, amikor a társadalmi rendet minden tekintetben rendbenvalónak találták. Hogy a piramis alsóbb szintjein levő orvos-tömeg, amelynek sorsa és bizonytalan „szabad” egzisztenciája egy volt a proletariátuséval, nem maga köré tekintgetett, hanem mindig felfelé meresztette szemét, azt az a tény is megmagyarázza, hogy túlnyomórészt polgári vagy kispolgári keretből származtak s azt,

hogy diplomássá lettek, emelkedésnek és nem — ahogy valójában volt — proletarizálódásnak minősítették. Megfeledeztek arról, hogy a szüleik kereskedők, jómódú iparos polgárok, birtokosok stb. tartoztak az uralkodó osztályokhoz, ők maguk ellenben, akik szellemi tőkájükből éltek, illetve akartak élni, a proletariátushoz tartoznak. Igen sokszor úgynevezett „jó házasság”-gal, gyakran álláshalmozással korrigálták pályaválasztásuk reménytelen és gondokkal teli balfogását. Röviden azt mondhatnánk: osztálytudatzavarban szenvedtek, amiddön magukat az uralkodó osztályhoz tartozóknak vélték.

Nevelésük: a család, az iskola mindenre inkább tanította őket, mint hogy felismerjék: csak a tömegek életszínvonalának emelése biztosíthatja létüket, ezt az általános életszínvonal-emelkedést pedig csak a szocialista társadalomtól lehet remélni.

Ha értelmiségi pályán működöttől el lehet várni, hogy holtáig tanuljon, az éppen az orvos. Az egésznapos praxis és kisebb-nagyobb klinikai, kórházi elfoglaltság hajszája után szaklapjaik, szakirodalmuk tanulmányozásába mélyedtek az értékesebb elemek. Könyvtáraikból teljességgel hiányoztak azok a szocialista művek, amelyek a társadalmi valóság felismerésével foglalkoztak. Ez a tudomány — így hitték — távol esik a foglalkozásuktól. Pedig éppen az orvos az, aki a természettudományok emlein nevelkedve, már tanulmányai során és későbbi gyógyító vagy kutató munkájával beidégette a valóság és csak a valóság megismerését.

Mégis akadtak egyesek, akik osztályhelyzetük ellenére intellektusuk nyomásának enged-

tek és a jó praxistól meg nem tévesztve, min-
 den érdeklődésükkel a szocializmus tanításai
 és továbbtanítása felé fordultak. Gondoljunk
 csak a hősi halált halt — fasisztáktól elpusztí-
 tott — Berkes Jenő doktorra, vagy az óriási
 praxist — segélyhelyen bombatalálattól elpuszt-
 ult — Szöllös Henrik doktorra; ők kivételek
 voltak. Sok nehéz dolog között talán a leg-
 nehezebb valakinek a saját, valóságos vagy
 vélt osztályérdeke ellen harcolók soraiba állni
 és azért a frontmunkáért kisebb-nagyobb, sok-
 szor kínos „üzemi balesetet“ (rendőri felügye-
 let, fogház) elszenvedni.

Pártunk már 1931-ben alakított egy orvos-
 csoportot; akkor 60 tag szolgálta a szocializ-
 mus ügyét. Berkes, Szöllös és Jahn vezették a
 mozgalmat. Az egyetlen magyar orvosstrájkot
 és a kis csoport rendezte. El is érte, hogy
 a reakciós, kizsákmányoló zsidó hitközség
 összes kórháza orvosait s ne térjen azzal napi-
 rendre a követelések fölött, hogy örüljenek a
 zsidó orvosok, ha valahol tanulhatnak, gyako-
 ríthatnak. Ez a csoport egy évig dolgozott;
 1943-ban újra megalakult és ekkor 130 tag mű-
 ködött Berkes és Gartner irányítása mellett.
 A szervezés eredménye nem kicsinyelhető le,
 mert ekkor már nem egészen jelentéktelen ve-
 zélyt jelentett a hozzátartozás. 1944 március
 19-é véget vetett működésüknek. 1945-ben, a
 felszabadulás után azonnal ismét szervezkedni
 kezdtek. A változott idők és a koncepciózus,
 erélyes szervezés segítségével háromnegyed év
 alatt 1500-as taglétszámot értek el. Nyolc egye-
 temi nyilvános rendes tanár tagjuk van és
 kiváló magántanárok, valamint főorvosok
 egész sora tartozik a csoporton keresztül a
 párthoz. Munkacsoportjaik számos közegészsé-
 gügyi és orvostársadalmi problémát dolgoz-
 tak fel s ez az anyag jelentékeny mértékben
 táplálja az Orvosszakbizottságot és a Közegészsé-
 gügyi Tanács munkatereit.

Szemináriumokkal és egyes előadásokkal
 igyekeznek minél több képzett és nemcsak
 párttag szocialista orvost adni a mozgalomnak.

A csoport régi és nagy szocialista tudással
 rendelkező vezető tagjai, az orvoscsoportban
 végzett munkájukon kívül a pártoktatás meg-
 nagyobbított feladatainak szolgálatában is
 állnak. Jelszavuk: szocialista közegészségügyi
 szolgálat és szocialista oktatás nélkül nincs
 demokrácia, s ennek a célnak igyekeznek minél
 többben megfelelni.

Dr Gartner Pál

A gyógyszerészi pálya szocialista szemmel

Nincs még egy értelmiségi foglalkozás, amely
 a szocialista szemlélet szerint annyit hiányos-
 ságot mutatna és a szociális átrendeződés folya-
 mán annyit tennivalót igényelne, mint a gyógy-
 szerészet. A pálya tele van a feudális hagyomá-
 nyok esőkevényeivel, a törvény, amely a
 gyógyszerészi működést szabályozza, kerek
 betvenesztendő. Ez a tény egymagában min-
 dent megmagyaráz. Az 1876. XIV. tc. kimondja,
 hogy a gyógyszerész állami felügyelet alatt
 álló közegészségügyi intézmény. Hogy ilyen
 intézményt fel lehessen állítani és üzemlé-
 tessen helyezni, ahhoz a népjóléti miniszter
 — azelőtt a belügyminiszter — által adományoz-
 tott jogosítvány szükséges. Pontos adatok nem
 állnak rendelkezésemre, hány ilyen jogtulájo-
 nos van ma Magyarországon, de azt hiszem,

megközelítő pontossággal 1500. És legalább
 háromszoreannyi diplomás gyógyszerész!

Sajnos, a gyógyszerészi pálya egyetlen szo-
 cialis intézménye, a Gyógyszerészek Országos
 Jóléti Alapja csak könyörödmányokat nyújt-
 hat, de a munkaképtelen gyógyszerészek támo-
 gatásáról nem tud gondoskodni. Egyedülálló
 érdekessége a gyógyszerészi pályának a kon-
 cессиós rendszer, ahol a miniszter díszkredoná-
 lia joga, kit emel ki a tömegből és kit segít
 át a napos oldalra. Sok keserű tapasztalat mu-
 tatja a multból, hogy jó összeköttetésekkel ren-
 delkező gyógyszerész 25 éves korában könnyeb-
 ben jutott patikajoghoz, mint a hatgyerekes
 családapa, aki 3-4 évtizede dolgozott a pályán.

A szocialista szemlélet diadalát bizonyítja,
 hogy nagyon sok jogtulajdonos a Szociáldemo-
 krata Párt gyógyszerészecsoportjában találta
 meg a helyét és a problémák megoldásáért a
 birtokon kívül levőkkel együtt hajlandó har-
 colni. A megoldás kérdésében nem akarok állást
 foglalni, csak papírra vetek pár ideát, anélkül,
 hogy egyikét vagy másikat elvetném vagy
 elfogadnám. Az első probléma maga a kon-
 cессиós rendszer fenntartása. Ezen a ponton
 érdekes méréslelet tapasztalható és alig akad
 olyan vélemény, amely a koncessziós rendszert
 már most teljes egészében elvetné. Abban azon-
 ban jóformán mindenki megegyezik a szo-
 cialista táborban, hogy a rendszert korlátok
 közé kell szorítani, így az úgynevezett reel-
 jogokat le kell bontani (gyógyszertári joga-
 sítványok, amelyek nem meghatározott sze-
 mélyre szólnak, nem gyógyszerészek is bir-
 tokolhatják és korlátozás nélkül örökölhetőek)
 és a személyes jogosítványokat átruházha-
 tatlanná kell tenni. Ezzel a két intézkedés-
 sel kihalási alapon évente sok jogosítvány
 szabadulna fel, amelyeket arra érdemes al-
 kalmazott gyógyszerészeknek lehetne adni.
 A jogosítványokat továbbra is a miniszter
 adná ki, de a szakszervezet javaslata alap-
 ján, a szakszervezet pedig a felfektetett katasz-
 terből jelölné ki a jogra érdemeseket. A Szociáldemokrata Párt gyógyszerészecsoportja leg-
 utolsó ülésén fogadott el egy határozati javas-
 latot a korpótlékos fizetőpénztárnak és a nyug-
 díjintézetnek a törvényhozás útján való azon-
 nali felállítására. Természetesen vannak radi-
 kálisabb álláspontok is, így a magántulajdon
 elvi alapján állók közül is sokan a szabadipart,
 azaz a koncessziós rendszer eltörlését kívánják,
 azzal a megszorítással, hogy az állami felügye-
 letet továbbra is fenntartanak. És nem lennének
 szocialisták, ha nem szögeznék le, hogy az
 államosításnak, azt a szocializálásnak is van-
 nak hívei. Ezeknek a rendszereknek az előnyeivel
 és hátrányaival külön cikkben fogunk foglalkozni,
 most csak annyit szögezzünk le, hogy
 a problémák szőnyegre kerültek és azokat
 szocialista akarattal és hittel meg fogjuk
 oldani.

*Jelen számunkból a nagy anyag-
 bőség miatt kimaradtak a munkás-
 levelek. A szervezetek azonban szor-
 galmazzák továbbra is.*

Felelős szerkesztő: Vágvölgyi Tibor
 Szerkesztő: Forgács Géza
 Felelős kiadó: Fenyves Jenő

Világosság Könyvnyomda Rt. Budapest VIII, Conti u. 6.
 Felelős nyomdavezető: Eperl István.

PARTSZERVEZET